

Sygn. akt III KK 473/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **P.P., T.T. i T.S.**

skazanych z art. 223 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 190 § 1 w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 14 grudnia 2017 r.,

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 6 czerwca 2012 r.,

**uchyla pkt I tiret pierwsze oraz pkt II zaskarżonego wyroku
i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w
[...] do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2012 r., Sąd Rejonowy w [...] uznał oskarżonych P.P., T.T. i T.S. za winnych popełnienia czynu z art. 223 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., polegającego na tym, że w dniu 11 grudnia 2011 r. w [...] przy ul. W. działając wspólnie i w porozumieniu dopuścili się czynnej napaści na funkcjonariusza

publicznego kontrolera biletów zatrudnionego w Urzędzie Miejskim w [...] K. M. oraz osoby do pomocy jej przybrane w osobach pracowników Urzędu Miejskiego w [...] Z. P. i J. H., pracownika ochrony, w związku i podczas pełnienia przez nich obowiązków służbowych w ten sposób, że szarpali ich za ubrania, popychali, bili rękoma, wyzywali słowami wulgarnymi, pluli oraz używali słów wulgarnych, grożąc pokrzywdzonym pobiciem, przy czym groźby te wzbudziły w nich uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, przy czym czynu tego dopuścili się publicznie, bez powodu, okazując rażące lekceważenie porządku prawnego. Za wskazany czyn Sąd wymierzył oskarżonym kary po 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt I wyroku). W tym samym punkcie wyroku Sąd uznał T.T. za winnego czynu z art. 190 § 1 k.k. (opisanego w punkcie II) i wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, a P.P. za winnego czynu z art. 190 § 1 k.k. (opisanego w punkcie III) i wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. W punkcie II wyroku na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd orzekł kary łączne wobec T.T. w wymiarze 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaś wobec P.P. w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1, 2 i 4 k.k., art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. Sąd warunkowo zawiesił orzeczone wobec oskarżonych kary pozbawienia wolności na okres próby w wymiarze po 4 lata i oddał każdego z nich pod dozór kuratora (punkt III wyroku). Wyrok Sądu Rejonowego nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Od tego prawomocnego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając w niej rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, to jest art. 223 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k., poprzez ich błędne zastosowanie i skazanie oskarżonych za czyn, który nie zawierał ustawowego znamienia występującego w wyżej wymienionych przepisach, albowiem kontroler biletów wobec którego oskarżeni mieli się dopuścić czynnej napaści i znieważenia, nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 k.k. W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w [...] w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut podniesiony w kasacji jawi się jako zasadny w stopniu oczywistym. Kontroler biletów oraz inne pokrzywdzone osoby nie były funkcjonariuszami publicznymi w rozumieniu art. 115 § 13 k.k. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 25 września 2013 r., I KZP 9/13, „osoba uprawniona na podstawie art. 33a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173 ze zm.) do dokonywania kontroli dokumentów przewozu osób i bagażu w pojazdach publicznego transportu zbiorowego, w tym osoba będąca pracownikiem samorządu terytorialnego, nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 pkt 4 k.k.” Tymczasem Sąd Rejonowy uznając P.P., T.T. i T.S. za winnych przypisanemu im czynu na szkodę kontrolera biletów zatrudnionego w Urzędzie Miejskim w [...] K. M. oraz osób do pomocy jej przybranych w osobach pracowników Urzędu Miejskiego w [...] Z. P. i pracownika ochrony J. H., przyjął kwalifikację z przepisów m.in. art. 223 § 1 i art. 226 § 1 k.k., które to przepisy dotyczą odpowiednio: czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego oraz znieważenia funkcjonariusza publicznego. Wobec faktu, że pokrzywdzone osoby nie posiadały normatywnych cech funkcjonariuszy publicznych określonych w art. 115 § 13 k.k., oczywiste jest, że zastosowanie w kwalifikacji przypisanych skazanym czynów norm z art. 223 § 1 i art. 226 § 1 k.k. było błędne. Co ważne, w ocenie Sądu Najwyższego także dorobek orzecznictwa i literatury dotyczącej omawianej kwestii dostępny w dacie orzekania nie uzasadniał przyjęcia przez Sąd Rejonowy wniosku, że pokrzywdzone osoby należy uznać za funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przywołanych przepisów prawa karnego. W takim stanie rzeczy przyjąć należy, że Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia prawa materialnego, poprzez niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 223 § 1 i art. 226 § 1 k.k., co miało charakter rażący i wpłynęło bezpośrednio na treść zapadłego wyroku.

Ta konkluzja obligowała Sąd Najwyższy do uwzględnienia kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich i uchylenia rozstrzygnięcia zawartego w pkt I tiret pierwsze zaskarżonego wyroku, tj. w zakresie czynu ujętego w pkt I aktu oskarżenia. Uchylenie rozstrzygnięcia co do tego czynu pociągnęło za sobą także uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt II zaskarżonego wyroku, czyli dotyczącego orzeczenia kary łącznej. W tym zakresie Sąd Najwyższy przekazał sprawę Sądowi

Rejonowemu w [...] do ponownego rozpoznania, w trakcie którego w razie uznania sprawstwa oskarżonych rozważyć należy kwestię prawidłowej kwalifikacji prawnej ich czynu.

kc